

Zingend weer even zoals vroeger

In het RTL-programma Het onvergetelijke koor werkt een groep mensen met dementie onder begeleiding van zangcoach Babette Labeij toe naar een optreden. Dat is voor alle betrokkenen een unieke ervaring.

TEKST: BRAM DE GRAAF BEELD: MARION SNEL, JANITA SASSEN

Ruim 300.000 Nederlanders hebben een vorm van dementie; zo'n vijftienduizend van hen zijn onder de 65. Ook de opa van zangcoach Babette Labeij kreeg op jonge leeftijd met dementie te maken. "Hij takelde af. Ik zie hem nog in een hoekje apathisch voor zich uit staren. Ik liet dat maar zo. Destijds gingen we nog niet met mensen met dementie aan de slag."

Tegenwoordig is dat anders. Onderzoek heeft aangetoond dat er nog volop activiteit plaatsvindt in het brein van mensen met dementie, en dat die geprikkeld wordt door bijvoorbeeld zingen. Naar voorbeeld van het succesvolle Britse televisieprogramma *Our dementia choir*, waarin een koor bestaande uit mensen met dementie toewerkt naar een optreden, maakte RTL in samenwerking met Alzheimer Nederland een Nederlandse versie: *Het onvergetelijke koor*. Labeij treedt daarin op als zangcoach. Uit eigen ervaring weet ze dat zingen mensen helpt op moeilijke momenten. "Mijn moeder overleed toen ik veertien was. Muziek was voor mij een enorme afleiding. Zingen werd mijn alles. Ik zing altijd en overal; in de auto, onder de douche. Als ik zing, denk ik nergens anders aan."

Zenuwachtig

Als zangcoach begeleidt Labeij mensen van alle leeftijden en niveaus. Iedereen kan zingen, is haar credo. "Ik heb eerder met talenten in *Idols* en *X Factor*

gewerkt, maar dit is het bijzonderste tv-programma dat ik ooit heb gedaan." Ze bekent dat ze enorm zenuwachtig was voor ze aan het project begon. "Ik heb vooraf de Britse en Deense versies bekeken. Daar werd ik onrustig van. Ik doe dit werk al 25 jaar en heb een eigen aanpak en visie; moest ik daar nu helemaal vanaf stappen? Ik had geen idee hoe mensen met dementie op mij zouden reageren."

Met de producent sprak ze af dat ze haar eigen werkwijze kon aanhouden, ze zouden wel zien hoe het liep. Ze volgde eerst een cursus over het ziektebeeld van de koorleden, waarin ze leerde wat er zou kunnen gebeuren. "Met die kennis in het achterhoofd heb ik de repetities gegeven zoals ik altijd doe. En dat is: mensen liedjes aanleren. Als ik bij workshops een groep tref die niet zo vaak met elkaar heeft gezongen, of nog nooit, ga ik eerst goed luisteren. Met opwarm-oefeningen en muzikale trucjes kom ik erachter wat ze kunnen. Dat heb ik nu ook gedaan."

Genieten

Wat ze zag was ongelooflijk. "De muziek raakte deze mensen, in welke vorm dan ook. Daardoor werden ze soms – en dat klinkt misschien raar – weer even 'normaal'. Sommige koorleden konden niet meer praten, maar nog wel zingen. Ik dacht continu: wat geweldig dat jullie dit doen. Ze genoten echt. Ik had alleen maar lachende mensen tegenover me."

In oktober en november oefende ze flink met negentien uitgekozen koorleden, van wie de jongste 54 en de oudste 80 jaar is. "Bij de selectie ging het er niet alleen om dat mensen geschikt waren voor het koor, het was ook belangrijk dat hun mantelzorgers en familieleden bereid waren mee te doen. Want zij moesten telkens mee."

Beatles

Labeij koos voor een nostalgisch repertoire. "Ik dacht: wat zou er nog ergens in hun bovenkamertjes zitten? Ik kwam bijvoorbeeld terecht bij bekende Beatles-nummers, liedjes waarvan ik hoopte dat die herinne-

ringen zouden oproepen. En dat deden ze. Maar met mijn keuze voor 'California dreaming' van The Mamas and the Papas ging ik de mist in. Ze kenden het nummer allemaal, maar de samenzang die erin zit bleek te hoog gegrepen. Ze raakten erdoor in de war."

Emotionele band

Tijdens de repetities zag ze niet alleen de koorleden opbloeien, ook hun mantelzorgers, familieleden en andere betrokken genoten. "Heel bijzonder. Voor hen was het belangrijk te zien dat hun geliefden weer even plezier hadden, dat ze hen niet alleen maar zagen aftakelen door die vreselijke ziekte." Labeij raakte zelf ook regelmatig ontroerd. Met een aantal mensen kreeg ze een emotionele band. "Monique is een van de

solisten in het programma. Haar man Wilco zei tegen me: 'Door jou zie ik af en toe de oude Monique weer en heb ik mijn vrouw terug.' Een groot compliment. Omdat Monique niet veel ouder is dan ik beseft ik ook wat het voor mij zou betekenen als mijn partner dit zou overkomen. Hoe zou ik daarmee omgaan? Dat was soms erg confronterend."

Na tien weken repeteren gaf het koor een optreden voor hun familieleden en betrokkenen in Theater De Speeldoos in Baarn. "Dat was spannend: we hadden telkens in een kleine setting geoefend, hoe zouden ze reageren op een volle zaal?" Het resultaat is te zien in *Het onvergetelijke koor*.

**Het onvergetelijke koor | zondag 28 december | 21.35
RTL4**